

Mötesanteckningar samråd funktionshinder

Mötesdatum: 5 december 2019

Tid: Klockan 13.30 - 16.30

Plats: Bergslagsbanan, Regionens Hus, Bergslagsgatan 2,
411 04 Göteborg

- **Deltagande organisationer**

Astma- och Allergiföreningen i VG Nordost
DHR Region Västra Götaland
Diabetesföreningen Västra Götaland
FUB
Funktionsrätt Skaraborg/HRF Västra Götaland
Hjärnkraft
NSPHiG
SRF Göteborg
SRF Skaraborg
Unga rörelsehindrade Göteborgsklubben
VGDL

- **Frånvarande organisationer**

SRF Älvsborg
Attention Skaraborg

- **Övriga deltagare**

Stig-Olov Tingbratt (C), beredningen för mänskliga rättigheter
Amanda Brown-Stjärnå (M), beredningen för mänskliga rättigheter
Patrik Karlsson (KD), beredningen för mänskliga rättigheter
Anjelica Hammersjö, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Amalia Björnegren, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Emma Broberg, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Ellen Lageholm, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen
Karin Ryberg, avdelning kollektivtrafik och infrastruktur, Västra Götalandsregionen
Martin Elofsson, avdelning kollektivtrafik och infrastruktur, Västra Götalandsregionen
Åsa Olsson, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Mötesanteckningar

Incheckning

Ordförande hälsar välkomna. Presentationsrunda av alla deltagare.

Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns. Inga övriga frågor anmälades.

Förgående mötesanteckningarna godkänns.

Inkomna frågor:

Färdtjänstens zonindelning

För att förenkla zonsystemet för resande i kollektivtrafiken i Västra Götaland kommer dagens 70 zoner bli tre. Egenavgiften för färdtjänst påverkas av zonindelningen men ingen vet ännu hur egenavgiftsuttaget kommer att bli i respektive kommun då nuvarande kommunzoner ska försvinna i november 2020. Varje kommun är ansvarig för riktlinjer och egenavgiftsuttag för sina kommuninvånares färdtjänst. Arbetet med detta pågår i de 49 kommunerna. Ett exempel på modell som har presenterats är en avståndsbaserad taxa som beror på hur långt man åker. Detta förslag har presenterats i Göteborgs kommun. Samrådet fortsätter att följa processen under året men låter frågan om vi vill ha mer information från någon ansvarig tjänsteperson vila, det är ingenting som det finns behov av i dagsläget.

Skrivtolkning av regionens möten

Det är upp till var och en att själv boka skrivtolk vid behov.

På den här sidan kan ni hitta information om hur ni går tillväga för att boka teckenspråkstolk, dövblindtolk, skrivtolk, tss-tolk (tecken som stödtolk) och taltjänst.

<https://www.vgregion.se/f/habilitering-och-halsa/tolk/>

Fördjupning: Nya mål för mänskliga rättigheter (MR) i Västra Götalandsregionen

Anjelica Hammersjö och Emma Broberg, avdelning social hållbarhet ledde workshop.

För att kunna ta fram nya mål för mänskliga rättigheter i Västra Götalandsregionen behöver avdelningen samrådets hjälp. Samrådet har fått ett underlag som heter "Workshop om nya mål för Mänskliga Rättigheter i Västra Götalandsregionen" utskickat. Anjelica och Emma började med att kort presentera bakgrunden till arbetet med att ta fram nya MR-mål innan vi delar upp samrådet i tre smågrupper för diskussion.

Bakgrund

Den nuvarande handlingsplanen För varje människa innehåller tolv mål och gäller 2017 - 2020. Efter 2020 är slut gäller målen inte och därför arbetar avdelningen nu med att ta fram nya MR-mål. I Regionfullmäktiges budget 2020 står det skrivet att Västra Götalandsregionen ska organisera insatser inom såväl sjukvård som regional utveckling i förhållande till Agenda 2030. Det finns även ett beslut i beredningen för mänskliga rättigheter från den 21 maj 2019 att ta fram nya mål för Västra Götalandsregionens verksamheters arbete med mänskliga rättigheter efter 2020. I beslutet står det även på vilket sätt målen ska arbetas fram och det framhålls att målen ska tas fram genom god delaktighet från verksamheter och det civila samhället.

Anjelica framhöll att det ännu är tidigt i processen, workshopen som samrådet gör idag är det första steget. I dagsläget är det inte bestämt exakt hur målen ska se ut men det finns ett förslag om att ha tre övergripande mål och sedan tre delmål som kopplas till var och ett övergripande mål. Beredningens alla fem samråd kommer att göra denna workshop. Målet är att de nya MR-målen ska börja gälla 2021.

Workshop

Samrådet delades upp i tre grupper för workshop. Efter workshopen återsamlades alla och grupperna lyfte några punkter.

Sammanfattning:

Mål 1 Ingen fattigdom

Fattigdom hänger ihop med situationen i samhället för personen med funktionsnedsättning. Man har svårt att komma in i lokaler eller på arbetsplatser. Lönebidrag kan vara låga och ger en lägre lönenivå. Det medför en högre arbetslöshet, lägre pensioner, mer deltidsarbete, och högre kostnader i samband med att vara anställd.

Generellt en sämre ekonomi och pension. Betänk avgifter på tjänster och hjälpmedel för att inte skapa hinder.

Mål 2 Ingen hunger

Alla behöver få tillgång till näringsrik föda utifrån sina förutsättningar och hjälp att kunna äta.

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Skapa möjligheter att få rätt behandling och vård, och vård i rätt tid. Förebygga långsiktiga skador.

Öka kompetens och kunskap inom VGR. Ha kompetensgrupper inom en viss diagnos. Den behöver inte finnas nära, men den behöver finnas. Det behöver vara en god tillgång för vårdpersonal att få råd från grupperna.

Nollvisioner inom suicid till exempel är bättre än att påstå att vi inte har ambitionen att fungera för alla.

Nollvision mot tvång är viktigt att behålla som mål.

Personer med funktionsnedsättning har en sämre hälsa enligt studier. Kvinnor med funktionsnedsättning som bor i ett gruppbolande kan utebli från en mammografiundersökning beroende på att kallelsen har kommit bort i hanteringen.

Motverka ensamheten i våra grupper. Ökad samverkan mellan VGR och kommunerna i detta.

Mål 4: God utbildning för alla

Man kanske får avstå en utbildning för att det kan vara brist på tolkar, man vet inte vem som ska stå för tolkkostnaden. Även tillgänglighet till utbildningslokaler och arbetsplatser. VGR och kommuner är inte så bra på att anställa personer med funktionsnedsättning.

En god utbildning till alla utifrån deras förmågor. Ett gott exempel är aktiveringspedagogerna i Mölndal. Det är en fin idé att alla ska kunna gå i samma klass, men man behöver se individen och skapa grupper utifrån detta.

Ökat stöd till studenter med diabetes, att någon kan hjälpa en omgående vid ett larm.

På 70- och 80-talet fanns det specifika utbildningar för varje funktionsnedsättning, nu är det sammanslaget. Vissa grupper kan drabbas av att det inte finns kompetens om deras grupp. Det behövs utbildning, och personal behöver veta var de hittar kompetensen.

Mål 5: Jämställdhet

Våld i nära relationer är ganska vanligt, framför allt är kvinnor utsatta. I och med att man är beroende av den som utsätter en för våld genom att ha en funktionsnedsättning är det svårare att lämna. Man är dubbelt utsatt. Man kan även vara tredubbelt utsatt genom att komma från ett annat land.

Ökad jämställdhet och avskaffa alla former av diskriminering för alla oavsett kön. Pojkar och män får bättre vård än kvinnor och flickor får, detta måste åtgärdas. Det spelade ingen roll om det var en kvinnlig eller manlig handledare, ändå sämre vård.

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

VGR:s roll som arbetsgivare. Den slentrianmässiga diskrimineringen, ex. krav på B-körkort som personer med synnedsättning inte kan söka. Varje tjänst kräver antagligen inte ett B-körkort. Samhällsnyttan är större i att anställa en person med funktionsnedsättning.

Att få ett arbete och kunna arbeta på sin arbetsplats är viktigt.

Man behöver en vettig sysselsättning, men det finns inte modeller för hur det ska gå till. Det går inte att arbeta kortsiktigt – det kan ta längre tid att komma in i ett arbete. Ta fram modeller.

Mål 10: Minskad ojämlikhet

Skillnader i regionen. Det regionala processteamet syftar till jämlik vård. Man måste utgå från allas behov när man gör saker. Vi har sett till de goda exemplen. Om man plockar de bra sakerna och sprider goda exempel skulle det bli bättre.

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Mycket skapar utanförskap som man måste jobba med. Kollektivtrafik, tillgängliga miljöer, grönområden som inte fungerar om man sitter i rullstol eller är synsvag. Sparkcyklarna i Göteborg gör inte heller saken lättare. Det finns mycket i den fysiska miljön som behöver jobbas med genom regelverk eller krav.

Man måste prioritera kollektivtrafik så att man kan ta sig mellan olika platser smidigare och inte behöva betala extra för det.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Många gånger får personer med funktionsnedsättning en ökad kostnad. Ingen färdtjänst på Black Friday, svårt att flytta sig mellan affärer för att jämföra priser. Man får en utökad kostnad på grund av sin funktionsnedsättning. Behöver väga in diskrimineringsgrunderna i offentliga upphandlingar.

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Inte bara fina ord att civilsamhället ska vara med. Vi behöver jobba tillsammans och sprida modeller. Gå från ord till verkstad. Det kräver att man tänker längre fram, arbetar upp ett bra stöd och bra sätt att mäta resultat även om det inte är i kronor och ören. Regionens roll att motverka kortsiktigheten i kommunerna.

Regionen måste bli bättre på att vara tuff mot kommunerna. Ibland är kommunerna inte riktigt med. Organisationerna hjälper VGR att ha en bättre styrning. Vissa kommuner är långt fram, andra kommuner är långt bak. Kan vi jobba mot kommunerna och vara tuffare?

Mål 17: Genomförande och globalt partnerskap

OBS! Ta bort alla siffror i den här typen av dokument. Bättre med en nollvision.

Inga siffror som exempelvis "halvering" – undvik siffror.

Kaffepaus

Fördjupning: Nytt trafikförsörjningsprogram

Martin Elofsson och Karin Ryberg, avdelning kollektivtrafik och infrastruktur.

Enligt lag (2010:1065) ska Västra Götalandsregionen ta fram ett trafikförsörjningsprogram som ska gälla i länet. Programmet ska fastställa mål för den regionala kollektivtrafiken och i det arbetet ska samråd med olika parter ske. Samrådsdeltagarna har fått ett underlag som heter "Inbjudan till samråd om revidering av trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland" utskickat som förberedelse inför mötet och till revideringen av trafikförsörjningsprogrammet önskar Martin och Karin samrådets inspel kring tre frågor.

- Finns det några frågor/områden som är särskilt viktiga att vi beaktar i framtagandet av det nya trafikförsörjningsprogrammet?
- Är det någon strategisk fråga som ni saknar i nuvarande program?
- Är det något/några åtgärdsområden i Strategin för kollektivtrafik på jämlika villkor som är extra angelägna att vi lyfter in i själva trafikförsörjningsprogrammet som ett prioriterat fokusområde för kommande programperiod?

Samrådet delas upp i två grupper för diskussion i mindre grupp.

Sammanfattningsvis handlar diskussionerna om:

- Det är viktigt att få ut information om ändringar på ett bättre sätt. Detta blir särskilt viktigt för personer med hörselnedsättning och som inte uppfattar utropen. Ett förslag som kom upp är att sprida information om ändringar via en app.
- För personer som har svårt att se finns det också stora behov av ledsagning vid trafikändringar i kollektivtrafiken.
- Hela resan lyfts upp och det är viktigt att personer som reser med kollektivtrafiken ska känna sig trygga och veta att vid exempelvis trafikändringar ska de kunna få hjälp.
- Dåligt bemötande hos chaufförer lyfts också upp som något som måste förbättras, kunskapen hos chaufförerna måste öka genom förslagsvis utbildning.

Vi har antecknat era synpunkter och tar med sig dessa vidare.

Trafikförsörjningsprogrammet ska antas i regionfullmäktige. 2021 ska revideringen av trafikförsörjningsprogrammet vara färdigt. Om ni har fler synpunkter ni vill få med så skicka in dessa via Åsa. Stort tack för ert deltagande och era inspel!

Information från beredning mänskliga rättigheters sammanträde

29 oktober

- Uppföljning av projektbidrag mänskliga rättigheter 2018 samt stödet till Erikshjälpen för Barnrättsäventyret på turné
- Yttrande över motion som handlar om att regionen skall sluta med omskärelse av pojkar som görs av andra än medicinska skäl
- Utlysning av forskningsprojekt om den könsbekräftande vården
- Återrapportering av studie om hbtq-personers upplevelse av hbtq-diplomerade verksamheter
- Hantering av användaruppgift kopplat till Tillgänglighetsdatabasen
- Barnperspektivet i den regionala utvecklingsstrategin 2021–2030

Protokollet från mötet finns tillgängligt.

Information från VGR:

Svar på frågor om tillgänglighet i regionens hus Göteborg

Handlar om diskussionen om den bristande tillgängligheten vi hade på förra mötet. Ni har fått svaren utskickade via mejl och de ligger också på webben där mötesanteckningarna finns. Svaren har sammanställts av Västfastigheter, husansvarig på regionens hus i Göteborg och Skövde och Åsa. Ett möte hade planerats med husansvarig för regionens hus och DHR, Unga rörelsehindrade i Göteborg och RTP, även Västfastigheter och Åsa skulle medverka. Tyvärr blev husansvarig sjuk denna dag så mötet genomfördes med bara Västfastigheter och Åsa.

Synpunkter från DHR och Unga rörelsehindrade Göteborgsklubben: Inte nöjda med svaren, kommer att följa upp detta. Det är tydligt att tillgängligheten brister. En synpunkt på dagens samråd var att kaffekopparna stod på en hylla ovanför serveringsdisken och var inte nåbara för en rullstolsburen person. I kontakt med ansvarig för VGR Konferens svarar hon att det måste betyda att kaffekopparna som stått på serveringsdisken hade tagit slut efter förmiddagens möten. Personalen ska kolla så att det alltid finns koppar som är placerade på serveringsdisken. Hon tar upp det med sin personal igen.

Arvodesblanketter

Vänligen lämna in era arvodesblanketter inom en vecka eftersom det är december.

Utvärdering av samrådsarbetet 2019

- På måndag den 9 december kommer en enkät skickas ut som handlar om samrådsarbetet 2019 till både företrädare från föreningarna samt till politiker från beredningen. Enkäten syftar till att sammanfatta samrådsåret samt att ta in förslag hur samrådet kan förbättras framöver. Svarstiden är två veckor.

Övriga frågor

I samband med att skrivtolksfrågan togs upp kom en fråga om Västra Götalandsregionen har syntolkar.

Efter kontakt med Habilitering och Hälsas tolktjänst är svaret att Västra Götalandsregionen har inga syntolkar att boka. Däremot ingår syntolkning i dövblindtolkarnas utbildning, så i samband med dövblindtolkning så kan man säga att det ingår ledsagning, dövblindtolkning och syntolkning för den som behöver.

Inga frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet

Utcheckning, reflektion över dagens möte

Lite kort tid för diskussionerna, både MR-målen och kollektivtrafiken. Längre tid hade varit bra att hinna diskutera ordentligt.

Information om att GIL (Göteborg Independent Living) ska skriva ett samlat remissförslag kopplat till trafikförsörjningsprogrammet. Kontakta GIL om ni är intresserade att delta även i den processen.

Ordförande tackar för detta samrådsår och önskar en god jul och ett gott nytt år!

Nästkommande möten 2020:

6 februari klockan 13.30-16.30 lokal Kronan 2, Stationshuset Konferens, Bergslagsgatan 2 411 04 Göteborg

Tema: Nya specialistsjukhuset Högsbo

7 maj klockan 13.30-16.30 lokal: Valen Gullbergsvass konferens. Gullbergs Strandgata 8, 411 04 Göteborg

3 september klockan 13.30-16.30 lokal Kupén, Stationshuset Konferens Bergslagsgatan 2 411 04 Göteborg

5 november klockan 13.30-16.30 lokal Kupén Stationshuset Konferens Bergslagsgatan 2 411 04 Göteborg

Förslag som kommit in som teman under 2020:

- Kultur i Väst
- PILA - Praktik, introduktion, lärande och arbete.

Målgrupperna för PILA utgår från Arbetsförmedlingens prioriterade grupper, som är unga, långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning och utrikesfödda.

Beredning för mänskliga rättigheter

Sammanställande

Beredningen för mänskliga rättigheter

Västra Götalandsregionen

Kontaktperson

Åsa Olsson

avdelning social hållbarhet

asa.olsson@vgregion.se

0705-405366